

La populaziun catolica dals Stadis Unids

Cifras che dattan da patratgar

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **La visita da papa Francestg als USA (318,9 milliuns olmas) ha fatg attent a l'existenza d'ina minoritad catolica impurtanta en l'emprima pussanza mundiala.** Barack Hussein Obama è il 44avel president dal pajais; dals 44 era mo in catolic: John Fitzgerald Kennedy (1917–1963). Ins po s'infurmar davart ils catolics dals Stadis Unids tar http://en.wikipedia.org/wiki/Catholic_Church_in_the_United_States. Detagls anc pli actuals chatt'ins en l'artitgel «Praying for pupils» («The Economist», 26 da settember 2015, pp. 37–38).

Dal Massachusetts a la California

Quants umans èn catolics en ils USA? «Wikipedia» dat cifras divergentas. «Tenor ils uestgts americans detti 69 436 660 persunas catolicas registradas en ils Stadis Unids ('Official Catholic Directory 2013').» Ma ina retschertga da «Pew Forum» inditgescha mo 50,9 milliuns creschidas e creschids per 2014. I po esser che la cifra dals uestgts resguardia er ils possess esteriurs, t. a. Puerto Rico (3 615 086 olmas il 2013), ils quals na fan dentant betg part dals USA. «Pew ha chattà ora che la populaziun catolica [da pajais] vegnia pli veglia (...). Var 41% dals umans creschids si sco catolics èn sortids da la baselgia; (...), ma las conversiuns al catolicissem èn raras: 90% da la populaziun catolica actuala è creschida si sco catolica.» Wikipedia dat cifras era davart mintgin dals tschinquanta stadis da la federaziun. En nov da quels èn almain 31% da la populaziun catolics, ed ella fa ora la confessiun cristiana principala da quels novs. La proporziun la pli auta (44%) chatt'ins en Massachusetts, stadi da la riva atlantica; i suondan auters dus stadis atlantics (Rhode Island cun 43 e New Jersey cun 39), lura vegn la California (37), intschess che fascheva part dal México fin 1848. Suenter auters trais



Il papa Francestg en il congress american.

stadis atlantics (New York 36, New Hampshire 35, Connecticut 34) vegnan puspè dus intschess antruras mexicans: Texas (32) ed Arizona (31). La populaziun catolica dal pajais è concentrada cunzunt en ils stadis atlantics encunter nordost, cun descendents d'immigrads irlandais, polacs, talians euv., ed en l'intschess conquistà il 1848, cun immigraziun da lingua spagnola.

Problems da finanzas

L'essai surmenziunà da «The Economist» scriva: «En ils USA cuntanschan ils uffants da las scolas catolicas megliers resultats che quels da las scolas publicas da la vischinanza tar ils tests standardisads (...). Bunamain l'entira giuventetgna da las scolas catolicas fa quai che correspunda a nossa matura; 86% studegian lur a l'universitad. Quellas scolas instrueschan fitg bain ils uffants da gruppas minoritaras ('Latinos' ed Afroamericans): Lezs han lura vistas pli favuravlas da far la matura. Il 1965 avevan las scolas primaras catolicas 6,5 milliuns scolaras e scolars, (...) oz gnanca dus milliuns. Il

motiv principal da quest paradox è finanziel (...). Las bleras scolas catolicas èn situadas en ils Stadis Unids dal nordost ed en il 'Middle West', nua che 76% da la populaziun catolica vivevan (...). Ma oz è la domiciliada oravant tut en ils USA dal sidvest». Las cifras èn clerhas: La populaziun è catolica per 37% en California, 31% en Arizona, 25% en New Mexico, 22% en Colorado e Nevada; en mintgin da quels stadis è il catolicissem la confessiun principala. Gia lur nums savuran da «hispanidad»; «Nevada» deriva da «nieve» («naiv») e fa endament ils passa trenta culms da quel stadi pli auts che 11 000 pes (3353 m). «The Economist» punctuescha: «Tiers èn vegnids ils scandals da pedofilia (...). La baselgia catolica en ils Stadis Unids ha stuì pajar milliardas per custs d'advocats ed accommodaments giudizials» (p. 38). Papa Francestg è s'exprimì clermain davart quels fatgs durant sia visita, ma las cumanzas pertutgadas vegnan a duvrar temp e curaschi per sa remetter da quella paginas stgiras da lur istorgia durant ils davos decennis.